

[Inger Gautier Schmit.]

stændig adskillelse af stat og kirke, og jeg hører endnu hr. Borgbjergs begejstrede ytringer i så henseende, idet han syntes at have den opfattelse, at først når folkekirken blev skilt fra staten, kunne den rigtig få luft under vingerne. Indenfor udvalget foregik der derfor straks et energisk arbejde med forfatningsspørgsmålet. Det socialdemokratiske forslag faldt ret hurtigt til jorden, og man prøvede så indenfor de to store grupper, de konservative og socialdemokratiet, at finde frem til en form, som man kunne samles om. Men til trods for at man i 11 år arbejdede på et sådant forslag, lykkedes det ikke at nå frem til den. Den ærede ordfører for forslagsstillerne, hr. Fibiger, sagde, at han egentlig ikke vidste, hvorfor man ikke kunne nå frem til et fælles forslag. Ja, det er i og for sig ikke så mærkeligt, da man havde ganske forskellige hensigter med dette forslag. Der blev fra begge sider firet overordentlig stærkt, men den daværende minister Dahl havde en så umådelig stor righoldighed, kan jeg sige, af forslag, som han fremkom med, hvergang man syntes, at nu var der udsigt til enighed, så man tilsidst efter de mange års forløb måtte opgive ævred. Der var naturligvis også en gruppe indenfor dette kirkelige udvalg, som samlede sig om et kirkeforfatningsforslag, men et saadant har ikke set lyset på rigsdagen, og derfor kan man sige, at dette store udvalg i så henseende hidtil ikke har håret nogen frugt.

Nu er der af det konservative folkeparti forelagt et forslag om stiftsråd og kirkeråd, og den ærede ordfører udtalte, at han var vis på, at tidligere minister J. C. Christensen, der jo havde gennemført lovene af 1922 og i det hele taget var den, der havde indført menighedsrådene her i landet, ville have været glad for et sådant forslag og ville have givet det sin stemme.

Jeg tror nu alligevel, at det ærede medlem tager fejl i sin opfattelse, og jeg vil minde om nogle udtalelser, som J. C. Christensen fremførte, da han i 1922 forhandlede om sine kirkelove. Han omtaler den ængstelse, der er for en kirkeforfatning, og siger, at en sådan kan han ikke tænke sig endog i de allernærmeste år, og så siger han, at det er muligt, det aldrig sker, det får vi overlade til fremtiden og overlade til det danske

folk selv at afgøre; jeg stiller ikke noget forslag i så henseende, siger J. C. Christensen. Deraf synes jeg, jeg må forstå, at daværende minister J. C. Christensen i og for sig ikke tænkte sig at bygge videre på den grundvold, eller hvad man nu vil kalde det, som menighedsrådene kan siges at være. Jeg kan tilføje, som en historisk oplevelse, jeg havde under forhandlingerne om det kirkelige udvalg — altså i disse 4 år fra 1924 til 1928, da vi drøftede dette udvalgs nedsættelse —, at jeg, 8 dage før J. C. Christensen døde, traf ham under private forhold, og jeg spurgte ham da, om han ønskede et sådant udvalg nedsat, hvor der kunne bygges videre på en kirkeforfatning. Hertil svarede J. C. Christensen: nej, det gør jeg ikke, thi menighedsrådene er jo blevet ganske politisk prægede. Det var en meget klar udtalelse, som blev fremført overfor mig personlig, og jeg kunne af ministerens tonefald mærke ligesom en skuffelse over, at han måtte erkende, at det, som han havde anset for at være en styrkelse af folkekirken, det, at man lagde disse opgaver ud til kirkens egne folk gennem menighedsrådene, i så høj grad havde ført til, at de var blevet politisk præget.

Indenfor det kirkelige udvalg blev der fremsat forskellige forslag, og selvom man nu ikke kan tænke sig — det kan vi i hvert tilfælde ikke fra venstres side — at støtte tanken om oprettelse af stiftsråd og kirkeråd, vil jeg henvise til, at venstres repræsentanter indenfor det kirkelige udvalg ikke stod ganske tomhændede i denne sag, idet vi fremsatte forskellige forslag, som ikke var så vidtrækkende, men som dog alligevel tog et vist sigte i retning af at betrygge kirken og de kirkelige interesser. Noget af det, som vi gik ind for, blev iøvrigt fremsat i de ændringer til forfatningen, som ikke blev ført igennem i 1938—39. Der blev nemlig her indført denne paragraf:

„Folkekirkens forfatning ordnes ved lov. Ændringer vedrørende kirkens indre forhold kan kun gennemføres, efter at forhandlinger derom er ført med biskopperne. De til folkekirkens brug henlagte midler må kun anvendes til kirkelige formål.“

Denne bestemmelse er ikke langt fra det, som venstrepartiet gik ind for i det kirkelige udvalg, og vi vil under forhandlingerne om